

Forfatter: Peter Erasmus Kristian Kålund, 1844-1919

Titel: Udrag fra Arne Magnussen - Brevveksling med Torfæus (Þormóður Torfason)

Citation: Peter Erasmus Kristian Kålund, 1844-1919: "Arne Magnussen - Brevveksling med Torfæus (Þormóður Torfason)", i *Arne Magnussen - Brevveksling med Torfæus (Þormóður Torfason)*, Nordisk Forlag, s. XII. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991698-000-shoot-idm140619173682592.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Arne Magnussen - Brevveksling med Torfæus (Þormóður Torfason)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

T.s og A. M.s bekendtskab stammer fra 1688, da T. i månederne september-oktober opholdt sig i København, om end T. tidligere, bl. a. gennem Bartholin, har vidst besked med A. M.s virksomhed, og under dette ophold sluttede de venskab og aftalte brevveksling, som ikke alene tørte til en gensidig udveksling af kilde-materiale og drøftelse af allehånde tvivlsmaal i den nordiske oldhistorie, men også til at A. M. forberedte T.s skrifter til trykning og benyttedes af T. til kommissioner af den mest forskellige art. Dette bekendtskab blev for T. af største betydning, dels på grund af hans afsides opholdssted, udelukket som han var fra al videnskabelig eller litterær påvirkning, dels ved manglende forudsætninger i forskellig henseende, som således kunde afhjælpes. Tidligere havde T. ikke haft nogen sagkyndig at rådføre sig med, og hans henvendelser til formentlig indsigtfulde mænd på den nordiske oldlitteraturs område kundes. xiiiifølge sagens natur ikke føre til noget resultat. På Island korresponderede han med en for sin lærdom anset præst Torfi Jónsson (til dennes død 1689), som dog den gang var gammel og ikke tiltroede sig ævne til at besvare T.s forespørgsler, og med biskoppen i Skalholt Þórður Þorláksson, som var T.s gode ven, men uden historisk interesse, skønt forholdene medførte, at han fra bogtrykkeriet dersteds udgav nogle islandske oldskrifter¹. Med professor Th. Bartholin brevvekslede han fra 1685 og mødte her en mand med sund dømmekraft og videnskabelig uddannelse, men B.s særlige studium var middelalderlig kirkehistorie, og han kunde derfor kun i almindelighed advare T. imod at skænke fabler for megen tiltro. I A. M. traf derimod T. en mand, som havde hele oldlitteraturen på rede hånd og forstod kritisk at vurdere den, og som tillige gennem sine egne og Bartholins samlinger havde den bedste adgang til kildekrifterne. Allerede de første breve mellem T. og A. M. indeholder adskillige gensidige anmodninger om udveksling af oldlitteratur i afskrift og lign., men navnlig efter A. M.s besøg hos T. i efteråret 1689 tiltager brevvekslingen, og året 1690 optages af en række til dels meget udførlige breve, som hovedsagelig behandler de ældste norske kongers kronologi (særlig Harald hårfager — Olav den hellige), hvorimod brevene fra det følgende års 1. halvdel er mere kortfattede og brevvekslingen derefter endogså helt ophører på grund af en mellem T. og A. M. opstået misstemning, og først for alvor genoptages efter T.s hjemkomst fra et Københavns-besøg i somren 1692. Brevene fra dette og det følgende år er dog hverken så talrige eller udførlige som den foregående tids, og større videnskabelige undersøgelser forekommer ikke. Derefter følger årene 1694—96 næsten uden breve, idet A. M. under sit 2-årige ophold i udlandet kun var en sparsom korrespondent og T., som tilbragte største delen af 1694 — 95 i København, i den tid ikke førte nogen dagbog. Efter A. M.s tilbagekomst fra udenlandsrejsen forløb kun c.1/2 år, inden T. atter i somren 1697 aflagde et besøg i København, og de i denne tid vekslede breve indeholder forholdsvis lidet af videnskabelig betydning. Efter T.s hjemkomst, da brevvekslingen igen tager fart, bliver brevenes indhold mere blandet, og A. M.s udførligste kritiske redegørelser er ikke bevarede. I somren 1701 medfører T.s Københavns-ophold også en afbrydelse i korrespondancen, og med A. M.s afrejse til Island 1702 er den i alt væsentligt afsluttet.